

Blaaskatheter

Bij u is een blaaskatheter ingebracht om de urine uit de blaas te laten lopen. Dit is een dun slangetje dat via de plasbuis in de blaas ligt.

U zult deze gedurende korte of langere tijd inhouden. De afspraak voor het verwisselen of verwijderen van de katheter heeft u meegekregen.

De verpleegkundige heeft u uitleg gegeven over het gebruik van de katheter. In deze folder treft u informatie aan over het omgaan met deze katheter. Zo kunt u thuis alles nog eens rustig nalezen.

Wat is een blaaskatheter?

Een blaaskatheter is een dun slangetje dat via de plasbuis in de blaas wordt gebracht. Aan het uiteinde van de katheter zit een ballonnetje dat gevuld wordt met water. Dit gevulde ballonnetje voorkomt dat de katheter uit de blaas glijdt. De urine kan door het slangetje weglopen zonder dat u iets merkt. De katheter is aangesloten op een urineopvangzak.

Waarom een blaaskatheter?

De blaas heeft twee functies in het urinetransport. Ten eerste fungeert de blaas als een opslagruimte voor urine en ten tweede als uitdrijforgaan van urine. Beide functies kunnen verstoord zijn door verschillende oorzaken. Wanneer er zo'n verstoring optreedt, kan de specialist besluiten om bij u een blaaskatheter in te laten brengen. De urine kan dan via de katheter de blaas verlaten en worden opgevangen in een zakje.

Waar moet u op letten bij een blaaskatheter?

Om zorgvuldig om te gaan met de katheter volgen hier enkele aandachtspunten:

- Voorkom trekken aan de katheter door deze goed te fixeren.
- Voorkom een knik in de slang.
- Hang de urineopvangzak altijd lager dan uw blaas, zodat de urine goed kan aflopen.
- Leeg regelmatig de opvangzak.
- Drink ongeveer twee liter per dag zodat er voldoende urine wordt geproduceerd (dit vermindert de kans op verstopping

van de katheter en op het krijgen van een blaasontsteking).

Lichamelijke verzorging

Met een blaaskatheter hebt u een grotere kans op het krijgen van een blaasontsteking.

Om het risico op een blaasontsteking zoveel mogelijk te beperken, is het van belang dat u hygiënisch te werk gaat. Was voor- en na iedere handeling met de katheter uw handen. U mag douchen, niet baden.

Was dagelijks de omgeving rond de plasbuis met water of een huid-pH neutrale waslotion (niet wassen met zeep).

Voor mannen is het van belang dat tenminste eenmaal daags de voorhuid goed terug geschoven wordt om de eikel goed te reinigen, evenals de katheter zelf. Denk eraan dat na de handeling de voorhuid weer wordt terug geschoven.

Vrouwen reinigen tenminste eenmaal daags de genitaliën zorgvuldig, evenals de katheter zelf. Indien er veel afscheiding langs de katheter komt raden wij u aan om dit frequenter te doen.

De afscheiding ontstaat door irritatie van het slijmvlies van de plasbuis en heeft in principe niets met uw persoonlijke hygiëne te maken.

Omgaan met de blaaskatheter en het opvangmateriaal

U hebt een starterspakket voor de blaaskatheter gekregen. Dankzij dit opvangmateriaal zal de aanwezigheid van de katheter u in principe niet belemmeren in uw activiteiten.

Almelo

Zilvermeeuw 1

Postbus 7600

7600 SZ Almelo

Hengelo

Geerdinksweg 141

Postbus 546

7550 AM Hengelo

 facebook.com/ZGTinfo

 twitter.com/ZGT_info

 linkedin.com/company/zgt

 youtube.com/user/ZGTinfo

 zgt.nl - zgt.nl/mijnzgt

De katheter wordt door middel van een fixatiepleister op het bovenbeen bevestigd. Zorg voor voldoende bewegingsvrijheid, voorkom trekken aan de katheter. Overdag draagt u een beenzak op het boven- of onderbeen; deze wordt bevestigd door middel van beenbandjes. U kunt zich hiermee vrij bewegen. Aan de onderzijde van de beenzak bevindt zich een aftapkraantje, hiermee kan de beenzak worden geleegd. Deze zak met een inhoud van ongeveer 500 ml mag een week gebruikt worden. Controleer altijd of het aftapkraantje dicht zit. Bovendien moet de slang zo liggen dat de urine soepel kan aflopen. Voorkom daarom een knik in de slang.

Voor de nacht kunt u een grote urineopvangzak met een inhoud van twee liter aansluiten. Deze nachtzak wordt aangesloten aan het aftapkraantje van de beenzak. Open vervolgens het aftapkraantje van de beenzak, zodat de urine door kan stromen naar de nachtzak. De beenzak blijft dus 's nachts aan de katheter zitten. U kunt dan wel de beenbanden losmaken van de beenzak. Bevestig de nachtzak aan uw bed met behulp van het bedrekje of leg deze (in een bak of emmer) op de grond. De urineopvangzakken moeten altijd lager hangen/licgen dan de blaas.

Sluit 's morgens het aftapkraantje van de beenzak en koppel de nachtzak af. Leeg de nachtzak in het toilet. De nachtzak kunt u doorspoelen met lauwwarm water. Deze kan ook een week gebruikt worden. De nachtzak dient u te bewaren in een bij voorkeur geventileerde ruimte. Voor het verwisselen van de beenzak knipt u de slang van de nieuwe beenzak op de gewenste lengte af en sluit vervolgens het koppelstukje hierop aan. Maak de oude beenzak voorzichtig los van de katheter. Haal het dopje van de nieuwe beenzak en schuif deze zonder het koppelstukje aan te raken op de katheter.

Het gebruik van een katheterventiel

Mogelijk heeft uw specialist u geadviseerd een katheterventiel te gebruiken in plaats van een urineopvangzak. Dit is een stopje met een aftapkraantje die op het uiteinde van de katheter bevestigd wordt. Het is de bedoeling om bij aandrang de blaas te ledigen. Dit betekent dat u ongeveer elke twee à drie uur de blaas leegt via de katheterventiel. Wacht nooit langer dan vijf uur. Dit kan betekenen dat uw blaas te vol kan raken, dat kan veel pijn geven en de nodige problemen veroorzaken. Het katheterventiel moet na zes weken vervangen worden.

Problemen die kunnen voorkomen

- Er komt geen urine in urineopvangzak. Controleer of de slang niet geknikt is. Indien dit niet het geval is kan het zijn dat de katheter verstopt is ten gevolge van gruis of een bloedstolsel.
- Bloederige stroperige urine met stolsels (roze-kleurige urine is acceptabel).
- Blaaskrampen. Dit wordt veroorzaakt door de katheter die normaal niet in het lichaam thuis hoort. De blaas probeert het slangetje "uit te plassen". De blaaskrampen zijn te herkennen aan pijn in de onderbuik, soms uitstralend naar het topje van de penis, u kunt aandrang hebben om naar het toilet te gaan en u kunt last hebben van urinelekkage langs de katheter. Hier kunt u medicijnen voor krijgen.
- Blaasontsteking.
- De katheter ligt eruit.

Indien er sprake is van een of meerdere bovenstaande problemen neem dan contact op met uw behandelend specialist. Tijdens kantooruren kunt u contact opnemen met de polikliniek urologie en buiten kantooruren met de afdeling spoedeisende hulp.

Polikliniek urologie

- Ziekenhuislocatie Almelo,
telefoonnummer 088 708 33 90
- Ziekenhuislocatie Hengelo,
telefoonnummer 088 708 52 60.

Spoedeisende hulp

Telefoonnummer 088 708 78 78

Tot slot

Deze folder betreft een algemene voorlichting en is bedoeld als extra informatie naast het gesprek met uw behandelend specialist.

Bijzondere omstandigheden kunnen tot wijzigingen aanleiding geven. Dit zal altijd door uw behandelend specialist aan u kenbaar gemaakt worden.

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u op werkdagen contact opnemen met de desbetreffende polikliniek.